

ÎNCHEIERE

27 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând cererea depusă de Dima Gigel-Doru cu privire la accelerarea procedurii de examinare a declarației de abținere a judecătorului raportor și formării completului de judecată pentru examinarea admisibilității recursului depus de Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gigel-Doru Dima împotriva Nataliei Dima, intervenient accesoriu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova cu privire la constatarea reținerii ilicite a copilului de către mama sa pe teritoriul Republicii Moldova și dispunerea înapoierii imediate a copilului în țara de reședință România cu însoțirea acestuia de către tatăl său,

c o n s t a t ă :

La 04 martie 2019, Gigel-Doru Dima a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Dima, intervenient accesoriu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova cu privire la constatarea reținerii ilicite a copilului de către mama sa pe teritoriul Republicii Moldova și dispunerea înapoierii imediate a copilului în țara sa de reședință obișnuită România, cu însoțirea acestuia de către tatăl său.

Prin hotărârea din 08 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, și menținută hotărârea din 08 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 02 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul depus de Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, și casată decizia din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, și menținută hotărârea din 08 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 25 februarie 2022 Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei

din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 08 iulie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 19 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, Gigel-Doru Dima a depus o cerere cu privire la accelerarea procedurii de examinare a declarației de abținere a judecătorului raportor și soluționarea necesității formării completului de judecată pentru examinarea admisibilității recursului depus de Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii a invocat că, potrivit informației plasate pe portalul instanțelor de judecată, la rezultatul ședinței de judecată din 20 aprilie 2022, este indicat: „amânată examinarea admisibilității recursului pentru o dată nedeterminată, în legătură cu declarația de abținere a judecătorului raportor”.

A menționat că, din 20 aprilie 2022 până la 19 mai 2022 pe portalul instanțelor de judecată nu a fost publicată nicio informație cu privire la cauza nr.2ra-362/22, din care considerent a dedus că, cererea de abținere înaintată de judecătorul raport pe caz încă nu a fost soluționată.

A evidențiat că, având în vedere că, cererea care a declanșat examinarea prezentei cauze în recurs a fost depusă la 25 februarie 2022, iar cauza se află pe rolul instanțelor de judecată din 2019, iar, astfel de cauze, care derivă din încălcarea Convenției de la Haga din 1980 asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, urmează a fi examinate cu celeritate.

În susținerea cererii de accelerare menționată a invocat prevederile art.192 alin.(1¹), (2) din Codul de procedură civilă.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, la 23 mai 2022 cererea de accelerare depusă de Gigel-Doru Dima a fost repartizată în mod aleatoriu spre examinare judecătorului Curții Supreme de Justiție - Aliona Miron (f.d.107, vol.IV).

Examinând cererea cu privire la accelerarea procedurii de examinare a declarației de abținere a judecătorului raportor și formare a completului de judecată pentru examinarea admisibilității cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.192 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță.

Potrivit alin.(1¹) al normei enunțate, în situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei. Examinarea cererii se face în absența părților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decât cel care examinează cauza.

Totodată, alin.(1²) al aceluiași articol stipulează că, instanța decide asupra cererii de la alin.(1¹) printr-o încheiere motivată, prin care fie obligă instanța care judecă cauza în fond să întreprindă un act procesual, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie respinge cererea. Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la 25 februarie 2022, Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, a depus recurs împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.29-43 vol.IV).

Distinct se remarcă că, prin Hotărârea Parlamentului nr.41/2022 din 24 februarie 2022, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul țării, pe o perioadă de 60 de zile, începând cu 24 februarie 2022.

Totodată, prin dispoziția nr.5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-a dispus suspendarea de drept a examinării de către instanțele de judecată a cauzelor civile, acțiunilor în contencios administrativ, procedurilor de executare a hotărârilor judecătorești și a tranzacțiilor de împăcare, în conformitate cu prevederile capitolului VI din cartea a treia a Codului administrativ, proceselor penale, cauzelor contravenționale și procedurilor de executare silită.

Prin dispoziția nr.20 din 03 martie 2022 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, s-a dispus că pe perioada stării de urgență, examinarea cauzelor de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ și de către Colegiul penal ale Curții Supreme de Justiție se suspendă de drept, cu excepția celor prevăzute în Dispoziția nr.5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova. Ședințele de judecată precum și pronunțarea hotărârilor motivate fixate pentru perioada stării de urgență, care cad sub incidența punctului 1 al prezentei dispoziții, se contramandază, despre ce publicul larg va fi informat pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Ulterior, prin dispoziția nr.13 din 31 martie 2022 a Comisei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova au fost excluse măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr.5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu 04 aprilie 2022.

Iar, prin dispoziția nr.34 din 01 aprilie 2022 „Cu privire la organizarea activității Curții Supreme de Justiție pe perioada stării de urgență” a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție, s-a luat act de măsurile de tranziție în domeniul justiției stabilite în dispoziția nr.13 din 31 martie 2022 a Comisei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu 04 aprilie 2022 și abrogată dispoziția nr.20 din 03 martie 2022 a Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, în rezultatul admiterii abținerii judecătorilor Curții Supreme de Justiție și repartizării repetate, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza dedusă judecării a fost repartizată judecătorului Curții Supreme de Justiție – Nina Vascan (f.d.128, vol.IV).

Cu titlu de principiu, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a amintit, cu referire la cauza Padovani c. Italiei (26 februarie 1993, par. 27), că este fundamental ca într-o

societate democratică, tribunalele să inspire încredere justițiabililor, art.6§1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, impunând ca fiecare instanță să fie imparțială.

Imparțialitatea poate fi apreciată sub diverse aspecte, distingându-se un demers subiectiv, ce tinde a determina ceea ce judecătorul gândește în forul său interior într-o cauză anume și un demers obiectiv, cu scopul de a cerceta dacă acesta a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa (cauza Piersack c. Belgiei).

În acest context, Curtea a remarcat necesitatea existenței unor garanții suficiente în vederea excluderii oricărei îndoieli legitime în privința imparțialității magistraților, or, în acest aspect, chiar aparențele pot avea o anumită importanță.

În conformitate cu art.4 din Codul de procedură civilă, sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sunt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

În conformitate cu prevederile art.192 din Codul de procedură civilă, cauzele privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărârilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici se judecă de urgență și în mod prioritar.

În asemenea circumstanțe, în lumina celor constatate raportate la prevederile legale citate și pentru a evita pericolul încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei deduse judecății, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea cu privire la accelerarea procedurii de a examinare a admisibilității recursului depus în cadrul cauzei civile menționate și a stabili data examinării admisibilității recursului depus de Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Dima Gigel-Doru împotriva Nataliei Dima, intervenient accesoriu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, cu privire la constatarea reținerii ilicite a copilului de către mama sa pe teritoriul Republicii Moldova și dispunerea înapoierii imediate a copilului în țara sa de reședință România cu însoțirea acestuia de către tatăl său, pentru 08 iunie 2022.

Or, cauzele privind apărarea drepturilor și intereselor minorului se judecă de urgență și în mod prioritar, fapt ce denotă din conținutul art.192 din Codul de procedură civilă precum și din conținutul Convenției de la Haga din 1980.

Subsecvent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă că, potrivit jurisprudenței de referință degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie evaluată în lumina circumstanțelor cauzei, ținând cont de următoarele criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților relevante și importanța cauzei pentru

reclamant (*cauza Frydlender contra Franței; hotărârea Marei Camere din 27 iunie 2000*).

Ține de notat că, în cazul în care speța implică o complexitate semnificativă, trebuie menținut „justul echilibru” între exigențele celerității procedurilor judecătorești și principiul general al bunei administrări ai justiției (*cauza Boddaert contra Belgiei, decizi cu privire la admisibilitate din 12 octombrie 1992*).

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține prevederile articolului 6§1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale care prevede că, dreptul oricărei persoane la judecare în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale. Calitatea esențială a unei proceduri judiciare o formează accelerarea judecării fiecărei cauze, accelerare care nu trebuie să afecteze libertatea individuală a părților implicate în proces, drepturile altor persoane și nici interesele societății, deci o accelerare compatibilă cu nevoile justiției.

În conformitate cu art.192 CPC, 269-270 Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se admite cererea depusă de Gigel-Doru Dima cu privire la accelerarea procedurii de examinare a declarației de abținere a judecătorului raportor și formării completului de judecată pentru examinarea admisibilității recursului depus de Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Dima Gigel-Doru împotriva Nataliei Dima, intervenient accesoriu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, cu privire la constatarea reținerii ilicite a copilului de către mama sa pe teritoriul Republicii Moldova și dispunerea înapoierii imediate a copilului în țara sa de reședință România cu însoțirea acestuia de către tatăl său.

Se stabilește data examinării admisibilității recursului depus de Gigel-Doru Dima, reprezentat de avocatul Igor Coban, împotriva deciziei din 02 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Dima Gigel-Doru împotriva Nataliei Dima, intervenient accesoriu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, cu privire la constatarea reținerii ilicite a copilului de către mama sa pe teritoriul Republicii Moldova și dispunerea înapoierii imediate a copilului în țara sa de reședință România cu însoțirea acestuia de către tatăl său, pentru 08 iunie 2022.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron